

آداب گوش دادن در سیره ائمه (ع) / شیوه جالب مبارزاتی پیامبر(ص)

آداب و رسوم، تاثیر و تاثر، حد و حدود و حق و حقوق و عواقبی دارد و رعایت این آداب و شرایط "هنر" است که حسن معاشرت را در پی دارد.

"شنیدن" و "گوش دادن" آداب و رسوم، تاثیر و تاثر، حد و حدود و حق و حقوق و عواقبی دارد و رعایت این آداب و شرایط "هنر" است که حسن معاشرت را در پی دارد.

به گزارش خبرگزاری مهر، "گفتن و شنیدن" دو خط ارتباطی انسان با دیگران است و قدرت گویایی و شنوایی دو نعمت بزرگ الهی هستند که سهم مهمی در ایجاد ارتباط های انسانی دارند. برای داشتن روابطی سالم و سودمند نیازمند آن هستیم که شیوه صحیح استفاده از زبان و گوش را مورد توجه قرار دهیم.

وقتی دیگری سخن می گوید ما گوش فرامی دهیم و از این رهگذر نکاتی می آموزیم یا باخبر می شویم. هنر گوش دادن در ارتباط میان فرزندان و اولیا، شاگردان و معلمان و مستعلمان و خطیبان به کار می آید. حتی در مساله یادگیری که بخش عمده ای از عمر ما را فرا می گیرد، خوب گوش دادن و رعایت ادب و آداب آن مهم و حیاتی است. نحوه بهره وری از این نعمت خدایی نیز بستگی به میزان درایت و آداب دانی و مراعات حقوق و حدود دارد. در یکی از دعاها آمده است؛ خدایا ما را از گوشها و چشم ها و نیرویمان برخوردار و بهره مند بگردان.

در مباحث معاشرتی، نحوه استفاده از قدرت شنوایی و به تعبیر دیگر خوب شنیدن و درست گوش دادن نقش مهمی دارد. بی اعتنائی به حرفهای گوینده نشان بی ادبی است. بر عکس حسن توجه و ابراز علاقه، علامت ادب و تربیت اجتماعی و بها دادن به موقعین انسانی مخاطب و گوینده به شمار می آید.

رسول خدا(ص) به حرفهای دیگران گوش می داد، حتی به سخن آنان که بیمار دل بودند و از روی غرض حرف می زدند. پیامبر(ص) دو گوش شنوا برای آنان بود تا حدی که آنان به ستوه می آمدند و از روی طنز می گفتند؛ "او گوش است". خداوند دستور می دهد که به آنان بگو اگر گوش هم هست برای شما گوش خوبی است، به خدا ایمان دارد و به حرفهای مومنین نیز باور دارد؛ آنان از روی آزار لقب "گوش" به پیامبر(ص) می دادند تا او را خوش باور ساده لوح و سطحی قلمداد کنند، ولی پیامبر(ص) این شیوه را برای جلوگیری از فتنه انگیزی آنان و دستیابی به سوژه های تبلیغاتی برای معارضة و مبارزه اتخاذ کرده بود. شاید این گونه سکوت کردن و گوش دادن، بهترین شیوه خنثی کردن توطئه هایی باشد که می خواهند حرف بکشند و سوژه درست کنند. قرآن، ضمن اینکه از اخلاق خوش پیامبر اسلام (ص) ستایش می کند، اعتماد او را تنها نسبت به حرفهای مومنان بیان می دارد.

حسن سلوک و رفتار ایجاب می کند که انسان در ظاهر، حالت پذیرش و قبول از خودش نشان می دهد، هر چند در دل نپذیرفته باشد. یا اگر کسی خبر داستان یا مطلبی را بازمی گوید، باید چنان با علاقه گوش فرا داد که تصور شود نمی دانیم و از زبان او برای اولین بار است که می شنویم، نه اینکه با بی اعتنائی نشان دهیم که آن را شنیده و خوانده ایم و از آن مطلعیم. استاد هم اگر درس را توضیح می دهد یا پاسخ سوالمان را می گوید باید این شوق شنیدن را ابراز داریم تا او با علاقه پاسخ دهد.

درباره حضرت رضا(ع) از ابراهیم بن عباس روایت است که آن حضرت را هرگز ندیدم که سخن کسی را قطع کند، مگر آنکه آن شخص از سخن خویش فارغ شود. امام سجاد(ع) در رساله حقوق می فرماید؛ حق آن کس که عهده دار آموزش تو است آن است که احترامش کنی مجلس او را بزرگ و گرمی بداری و به او خوب گوش دهی.

شنونده نباید خود را داناتر از گوینده فرض کند و به گفته های او گوش ندهد یا بی اعتنائی کند و تصور کند هر چیز را می فهمد و نیازی به شنیدن و گوش دادن ندارد. هرکس به موعظه و پند و راهنمایی دیگری می پردازد دوست دارد شاهد حسن توجه و گوش دادن او باشد و علایم پذیرش و تاثیر و قبول را در او ببیند.

از آداب اجتماعی مربوط به گوش دادن رعایت اذن و اجازه است اگر کسانی با هم صحبت می کنند و مایل نیستند دیگری سخنانش را بشنود نباید به صورت فضولی گوش دهد یا باید از محل سخن آنان بیرون رفت یا خود را به کاری مشغول ساخت که حرفهایشان به گوش نرسد و حداقل آنکه بی تفاوت باشد. چرا که گوش نشستن و استراق سمع از آداب ناپسند اجتماعی است که گاهی مفاسد و

